



Slovakien

## Medlemsstaternas lagstiftning - Slovakien



Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på [sk](#) av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

Här hittar du information om rättssystemet i Slovakien. Gå till sidan "Rättsordning – Slovakien" på [Europeiska rättsliga nätverket](#) på [privaträttens område](#).

## Rättskällor

### Typer av rättsliga instrument – beskrivning

Begreppet "rättskällor" används i tre betydelser:

1. Materiella rättskällor
2. Filosofiska rättskällor (rättsuppfattning)
3. Formella rättskällor

Med avseende på hur rättsnormer har uppstått och hur bindande de är skiljer man traditionellt på följande typer av rättskällor:

- Sedvanerätt
- Prejudikat (domstolspraxis)
- Normativa rättsakter
- Normativa avtal
- Allmänna rättsprinciper
- Sunt förnuft
- Samtida böcker, juridisk litteratur och sakkunnigutlåtanden
- Internationella fördrag som har införlivats i den slovakiska rättsordningen

### Rättsreglernas hierarki

Rättsreglernas hierarki är en av huvudprinciperna i den slovakiska rättsordningen. Att den uppfattas korrekt i samband med rättspraxis och rättstillämpning är rättsligt sett utomordentligt viktigt. Rättsreglernas hierarki handlar inte bara om att dessa rättsregler logiskt sett är över- eller underordnade varandra, utan berör hela frågan om **legitim auktoritet**. Den handlar också om att en rättsregel bara kan utfärdas av ett enligt lag behörigt organ och inom ramen för dess lagstiftningskompetens.

Rättsregler klassificeras utifrån sin så kallade "rättskraft". Med **rättskraft** avses rättsreglernas egenskaper, dvs. att en rättsregel kan vara underordnad eller ha härlettts ur en annan rättsregel med större rättskraft. I en situation där flera rättsregler med olika rättskraft är inblandade får en rättsregel av lägre nivå inte stå i strid mot en rättsregel av högre nivå, som kan åsidosätta den lägre rättsregeln.

I enlighet med rättsreglernas rättskraft kan lagstiftningen indelas hierarkiskt på följande sätt:

#### Primära rättsregler (lagar)

- Författningslagar (alltid primära)
- Lagar (primära eller härledda ur författningslagar)

#### Sekundära rättsregler (ej lagar)

- Regeringsförfordningar – alltid sekundära
- Statliga myndigheters rättsregler – alltid sekundära
- Lokala organs föreskrifter (myndigheter) – primära eller sekundära
- Rättsregler undantagsvis meddelade av andra än statliga organ – alltid sekundära

Att en lag har företräde innebär att alla andra rättsregler ska utgå från lagen, vara förenliga med den och inte strida mot den. Detta betyder i praktiken att om en rättsregel på lägre nivå står i strid med en rättsregel på högre nivå är det den sistnämnda som ska tillämpas.

## Institutionell ram

### Institutioner ansvariga för antagandet av rättsregler

Följande myndigheter har rätt att anta rättsregler (organ med normgivningskompetens):

- Slovaikiens parlament (nationalrådet) – författningen, författningslagar, lagar, internationella överenskommelser överordnade nationell lag, internationella överenskommelser motsvarande lag
- Regeringen – regeringsförfordningar
- Ministerier och andra statliga myndigheter – dekret, kungörelser och åtgärder
- Lokala organ – allmänt bindande föreskrifter
- Medborgare (väljare) – beslutande folkomröstningar i författningsfrågor eller lagfrågor
- Lokala medborgare – beslutande folkomröstningar i lokala frågor
- Lokala organ och statliga myndigheters lokala organ – allmänt bindande föreskrifter

### Lagstiftningsförfarandet

Etapper i lagstiftningsförfarandet:

- Lagförslaget läggs fram –lagstiftningsinitiativ.
- Förslaget bereds.
- Omröstning (beslut om förslaget).
- Det godkända förslaget undertecknas.
- Rättsakten antas (offentliggörs).

## Beslutsförfarandet

### Lagstiftningsförfarandet

#### Lagförslag – lagstiftningsinitiativ

Initiativ till lagstiftning kan tas av följande, enligt artikel 87.1 i lag nr 460/1992 års lagsamling (författningen):

- Utskott i Slovaikiens parlament (det slovakiska nationalrådet)
- Ledamöter i det slovakiska nationalrådet (parlamentsledamöter)
- Slovaikiens regering

Lagförslag ska vara uppdelade i stycken som åtföljs av en motivering.

#### Behandling av lagförslaget

Enligt nationalrådets arbetsordning (lag nr 350/1996) ska lagförslag genomgå tre behandlingar:

1. **Den första behandlingen** är en allmän diskussion om **lagförslagets innehåll eller "filosofi"**. Inga ändringar eller tillägg kan göras i detta skede.
2. Under **den andra behandlingen** bereds lagförslaget av de utskott som det har förelagts. Alla lagförslag ska behandlas av författningsutskottet, framför allt för att se till att de är **förenliga med Slovaikiens författning**, författningslagar, internationella bindande överenskommelser, lagar och Europeiska unionens lagstiftning. Därefter kan **ändringar och tillägg föreslås** som utskottet röstar om efter avslutad debatt. Före det slovakiska nationalrådets plenumbehandling av förslaget måste därför

utskottets ståndpunkter sammanställas. Förslaget skickas därefter till det slovakiska nationalrådet, där **samordningsutskottet genom ett särskilt beslut godkänner utskottens gemensamma betänkande**. Betänkandet är utgångspunkten för det slovakiska nationalrådets debatt och omröstning om lagförslaget.

- 3. Den tredje behandlingen** inskränker sig till de föreskrifter i lagförslaget som är föremål för ändringar eller tillägg som godkändes i andra behandlingen. Under den tredje behandlingen kan parlamentsledamöterna bara föreslå rättelser av juridisk-teknisk art, grammatik eller stavning. Ändringar och tillägg som rör andra typer av fel måste föreslås av minst 30 av det slovakiska nationalrådets ledamöter. Efter debatten hålls en omröstning om förslaget i dess helhet.

#### Omröstning (beslut om lagförslaget)

För att en lag ska antas krävs **bifall av minst hälften av de närvarande ledamöterna**.

För att en artikel i författningen ska kunna ändras eller upphävas krävs så kallad kvalificerad majoritet, vilket innebär tre femtedelar av samtliga parlamentsledamöter (3/5 av 150 ledamöter).

Det slovakiska nationalrådet är beslutsmässigt om minst hälften av ledamöterna är närvarande.

#### Undertecknande av det antagna lagförslaget

Det antagna lagförslaget ska undertecknas av

- Slovakiens president
- Det slovakiska nationalrådets talman
- Slovakiens premiärminister

I detta skede kontrolleras det antagna lagförslagets innehåll, förfarandemässiga korrekthet och slutliga utformning. Med sina underskrifter godkänner landets främsta företrädare enligt författningen lagens lydelse.

Presidenten kan vägra att underteckna en antagen lag med åberopande av innehållsliga brister (så kallat suspensivt veto). Han eller hon måste då skicka den antagna lagen tillsammans med sina invändningar till det slovakiska nationalrådet för förnyad behandling.

Presidentens invändningar blir föremål för en andra och tredje behandling. Det slovakiska nationalrådet kan, men måste inte, ta hänsyn till presidentens invändningar. Nationalrådet kan upphäva det suspensiva vetot genom en ny omröstning, varpå lagen utfärdas utan presidentens underskrift.

#### Offentliggörande av den normativa rättsakten

Offentliggörandet är den sista fasen i lagstiftningsprocessen. Rättsregler med nationell verkan offentliggörs i Slovakiens officiella tidning (*Zbierka zákonov*), vars utgivning justitieministeriet ansvarar för.

#### Ikraftträdande

Normativa rättsakter träder i kraft **den dag de offentliggörs**.

Eftersom lokala rättsregler har en geografiskt begränsad rättskraft offentliggörs de genom offentliga anslag under en viss period, normalt 15 dagar.

#### Lösning av konflikter mellan olika rättskällor

En normativ rättsakt av lägre nivå får inte strida mot en normativ rättsakt av högre nivå.

En normativ rättsakt kan bara ändras eller upphävas genom en normativ rättsakt som har samma eller högre nivå.

Vid konflikt mellan rättsakter av samma nivå löser rättspraxis konflikterna enligt principen att ny lagstiftning ändrar eller upphäver äldre lagstiftning eller att en specifik bestämmelse ändrar eller upphäver en allmän bestämmelse.

Slovakiens författningsdomstol granskar och beslutar om

- lagar är förenliga med författningen,
- regeringsdekret, förordningar och rättsregler med allmän räckvidd som utfärdas av ministerier och övriga centrala statliga myndigheter är förenliga med författningen, författningslagar och övriga lagar,
- förordningar med allmän räckvidd som utfärdas av lokala organ är förenliga med författningen och lagarna,

- rättsregler med allmän räckvidd som utfärdas av lokala myndigheter är förenliga med författningen, lagarna och andra rättsregler med allmän räckvidd,
- rättsregler med allmän räckvidd är förenliga med internationella fördrag som antagits enligt bestämmelserna om antagande av lagstiftning.

När författningsdomstolen förkunnar ett avgörande om att det råder en konflikt mellan olika rättsregler, upphör sådana akter, eller delar av dem, att gälla. Om de organ som utfärdat dessa rättsregler inte ser till att de överensstämmer med regler av högre rang inom den tidsfrist som löper från det att avgörandet förkunnats, upphävs dessa akter eller delar av dem.

## Rättsdatabaser

### Justitieministeriets databas JASPI

I det slovakiska justitieministeriets [databas JASPI](#) hittar du

- lagar och föreskrifter,
- konsoliderade versioner av lagar och föreskrifter efter varje ändring,
- internationella fördrag, överenskommelser och andra rättskällor (som offentliggjorts i Slovakiens officiella lagsamling),
- domstolsbeslut och domstolsyttranden (som offentliggjorts i högsta domstolens samling av domstolsbeslut),
- författningsdomstolens beslut, yttranden och slutsatser,
- vissa beslut av regionala domstolar och distriktsdomstolar,
- information om rättssakkunniga, auktoriserade översättare och rättstolkar.

Annat som du kan hitta i databasen JASPI:

- Lagar och föreskrifter som offentliggjorts i Slovakiens officiella lagsamling sedan 1945.
- Uppdaterade versioner av antagna lagar, offentliga meddelanden och föreskrifter.
- Högsta domstolens yttranden och beslut sedan 1961.
- Författningsdomstolens handlingar sedan den självständiga Republiken Slovakien bildades (1 januari 1993).
- Vissa beslut av regionala domstolar och distriktsdomstolar.
- Information om rättssakkunniga, auktoriserade översättare och rättstolkar.

Databasen [JASPI](#) är ett öppet och icke-kommersiellt system, vars syfte är att ge medborgarna kostnadsfri tillgång till komplicerad rättsinformation från staten. Målet med projektet är att man snabbt och enkelt ska få tillgång till rättsinformation.

Informationssystemet "arbetsgång vid lagstiftning" har två funktionsapplikationer.

1. Den första är applikationen "**redigeringsfunktion för lagförslag**", som gör det möjligt att utforma lagförslag och föreslå ändringar eller hela ändringspaket. Redigeringsfunktionen upprättar automatiskt rättsliga dokument (i xml-format) som följer slovakiska regeringens lagstiftningsregler. Om det handlar om ändringar kan användaren redigera direkt i den konsoliderade versionen av en faktisk rättsakt (lag, regeringsförordning etc.), varpå en ändrad version automatiskt skapas med hjälp av applikationen. Användare kan titta på den konsoliderade versionen av en rättsakt med markerade ändringar. Slutprodukten är ett dokument i xml-format. Lagförslaget offentliggörs därefter i applikationen "portal för arbetsgång vid lagstiftning" i olika format.
2. Portalen **följer lagstiftningsprocesserna** för alla typer av rättsliga dokument. Samråd mellan olika avdelningar, som även omfattar offentliga samråd (där vem som helst får lämna synpunkter) ägnas särskild uppmärksamhet. Användare av portalen kan enkelt söka efter rättsliga dokument utifrån flera kriterier och även få meddelande via epost eller RSS-feed om ändringar under lagstiftningsförloppet eller när ett nytt förslag läggs fram inom ett visst område. Målet är att alla ska kunna ta del av lagstiftningsprocessen och att göra den tydligare.

### Länk

[Justitieministeriets lagstiftningsportal](#)

---

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska

kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

De EU-länder som ansvarar för det nationella innehållet på den här webbplatsen håller på att uppdatera delar av sitt innehåll mot bakgrund av Storbritanniens utträde ur EU. Det kan dock ta ett tag innan vi har uppdaterat alla sidor.

Senaste uppdatering: 18/03/2019